

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dăsu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În strainatate pe 1 anu 10 fl. sêu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sêu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie sêu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai ușoru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

Nr. 32.

— Sibiu, Sâmbata 18/30 Aprile. —

1881.

Participare la alegeri sau resistentia passiva?

(Brasiovu în dio'a de pascile Julianei.)

Îndată după emitterea cerculariului convocatoriu la conferența viitoria din 12 Mai și cu două luni înainte de acelu terminu redactiunea „Observatoriului“ în sincer'a sa dorința de a fi cu totul inpartiale și de a da exemplu practic de toleranță în chestiuni politice, a declarat în unu din Nrii sei, că în fatal'a chestiune electorale deschide colonele sale la discussiuni pro și contra, prin urmare și la cele diametralu opuse opiniilor sale individuali și chiaru credințelor sale politice castigate prin o lungă și prea tristă experiență; că-ci de și elu le are pe ale sale, dară dacă nu recunoște la nici-une omu pe faci'a pământului infabilitatea, cu atât mai puțin ține elu însuși la ominosulu daru alu infabilității pentru sine; preste această, lipsindu moral'a și onestatea mai de totu din politic'a moderna, că și din cea anterioară anului 1848, te pomenesci adese-ori, că din două-ori doi ese cinci și nu patru, și în casuri de acelea masele orbe dicu și ele totu că charlatanii, că de două-ori doi sunt cinci.

Dela acea declarațiune se înplinescu siese săptămâni, în care timpu în colonele „Observatoriului“ esă unu singuru protopopu cu opiniunile sale pe faci'a, aparandu politic'a resistentiei passive că pe cea mai salutară și aparatoriă de nimicire totale, se mai vediuă și din unele colegie electorale indigitați, că pe acolo omienii aru fi mai aplecati spre aceeași politică. Spre mirarea noastră, în favoarea participării la alegeri pentru diet'a Ungariei din Transilvani'a nu vediuămu pe nimeni esin'lu pe faci'a. S'a mai observatu că unii luara de pretestu, că și cum n'aru voi se preocupe cu opiniunea lor viitorie decisiuni ale conferenței generale, era alții că nu voru se se faca de ura cu cei de alta opiniune.

Nu este așa. Tocma datori'a presei periodice este de a prepara terenulu pentru discussiune, a emite opiniuni întiepte sau absurde, sanetose sau bolnave, care cum vinu în chestiuni grave, pentru-că publiculu se aiba ocaziune de a se ocupa

de ele, a le cerne, judecă, acceptă sau refușă. Apoi în chestiuni politice, între omieni de bună educațiune și între omieni carii nu se știu cu muscă pe caciula, nu încapă nici-o mână și nici-o ură, ci se presupune că totu că anulu avemu acelasu dreptu de a ne manifesta opiniunile individuali sau și de partida, precum avemu și acelasu scopu sacru, conservarea patriei și în trens'a a individualității noastre nationale politice pentru totu vecii, că înse differim numai în mișlulce, crediendu unii că apucandu spre resaritu, era alții că tintiendu spre mișladi vomu ajunge, de și nu mai curendu, dară mai siguru la scopu.

De cându redactorulu „Observatoriului“ petrece departe de Sibiu, nu scimu dacă afara de cele publicate până acum în chestiuni electorale se mai afla ceva în pulpitu redactiunei sale. Dacă se mai afla, o rogamu că se le dea câtu mai curendu la lumina, mai alesu pe acelea care aru apara participarea la alegeri, că se le cunoștemu și noi nu numai argumentele, ci și mai virtosu modulu, cum întielegu ei se realiză activitatea lor, căti candidați credu ei că voru fi în stare se scotia din urna, individi calificați așa, în câtu se și voișca, se și pōta lupta în diet'a Ungariei așa, precum ceru interesele vitali ale marelui principatu alu Transilvaniei și totuodată ale natiunei romanesci, care este amerintiata din tōte partile de asasini.

În casu cându redactiunea nu ar mai avea în portofoliulu seu nimicu, nici pentru participare la alegeri, nici contra ei, atunci se dea locu la memorandumu alaturatu, scrisu în Clusiu pe la 1875, pe care înse pare că auctorulu l'ar fi scrisu chiaru astadi.

Terminulu conferenței esta la usia; press'a periodica trebe se încēpa a vorbi pe faci'a. A cantă cu lunile întregi despre solidaritate, fără nici-o basă a solidarității, însemnă a citi rogațiunile santului Christoforu, că se'ti ajute se desgropi comori; a stracura în „Sieb. d. Tageblatt“ că prin contrabanda articlii scrisi cu adeverata perfidia bizantina în laud'a capitularei și spre urgi'a politice de resistentia passiva, însemnă a infera caracterulu poporului romanescu și a'lu pro-

stitui în ochii strainiloru, a transmite urele personale din Sibiu asupra întregii inteligentii romanesce.

Schitia din istoria comitatului Severin înfiintiatu în anulu 1872 până la desfiintarea lui cu finea anului 1880.

Regimentulu c. reg. Nr. 13 s'au desfiintiatu și s'au introdusu în tîenutulu fostulu regimentu Nr. 13 administratiunea civilă după legi și ordinațiuni esceptionale în 1 Novembrie 1872 dandui-se numele „Comitatulu Severin“ „Szörény megye“, și alaturanduse cercului care au formatu regimentulu c. reg. Nr. 13 și unele comune despre malulu Dunarei, adică compagna Bersaschei că aparține regimentulu Nr. 14 cu centrulu în Biserica-Alb'a. Veteranii militari din fostulu regimentu Nr. 13 spunu cumcă din aceea cauză s'au alaturatu unele comune din regimentulu Nr. 14 pentru că și acelea ar fi aparținutu mai înainte la regimentulu Nr. 13 înse s'au alaturatu regimentulu Nr. 14 cu centrulu în Biserica-Alb'a înfiintinduse acestu regimentu în anulu 1845.

Asia comitatulu Severinului are o suprafață de 363,840 org. patrăte cu 40,721 org. patrăte padure de lemne diferite și mari.

Poporulu din tîenutulu regimentulu Nr. 13 fiindu mai numai romani și că romanii de legea română resariteana aparținendu de dieces'a Caransebesiului deveni din rigoroasă dar sistematic'a administratiune militară în stare curatu civilă și precum amu esperiatu în tempu de mai multe ani, au ajunsu în așa confusiune precum după anulu 1848 devenira jobagii romani din Transilvani'a.

Confusiunea s'au nascutu mai virtosu din aceea înprejurare, că nici guvernulu care au predatu locuitorii fostulu regimentu c. reg. Nr. 13 nu s'au îngrijitu de unu venitoriu mai bunu, de o predare pregatită, curată, a locuitorilor fostulu regimentu Nr. 13 și a teritoriului seu, precum nu s'au îngrijitu nici guvernulu, care 'i au primitu în brătie sale constitutionale, de și în stare esceptională.

Spre apararea sa înse au aflatu guvernulu care au condusu preste unu secolu sōrtea regimentulu

Foisiōr'a „Observatoriului“.

II. Bucurescii acum o sută de ani.

(Urmare.)

Mavrogeny adunase o avere însemnată cu gându să facă cum a facutu mai tardiu Caragea, se se duca să traiască în Italia la adăpostu de rafuēl'a turcēscă; daru lacomi'a d'a mai strînge unu cascu din dajdii, și a mai vinde înca odată vacaritul, oieritul, gostina, cosiaritul, vinariicul și celelalte husmeturi. P'a facutu sa dea di după di, până ce a caditu în manele poternicului seu inamicu.

Romanii au memoria scurtă, s'au obicinuit cu relele și uita lesne pe acei care i-au asupritu. Unu ministru ruinădiă financele, îneca țiar'a în datorii, falsifica institutiunile, violădiă constitutiunea, calca legile în picior, corumpe poporulu și'lu jafuesce, îi este destulu se cedeie loculu altuia și tōte s'au ertatu, tōte s'au uitatu; ceva și mai multu, dacă va strigă câtu de putinu în contra celui ce i-a urmatu, pōte trece și de bunu patriotu. Domnulu celu mai rapitoru, celu mai coruptu, și mai cinicu, celu mai slabu și mai prostu, găsesc totudeauna ciocoi că se'lu serve, lingusitori se'lu admire, poezi se'lu cante și publicisti care se'i atribue calități ce n'a avutu, cugetari ce nu i-au trecut prin mînti și simtiente cari nici o dată nu s'au apropiatu de anim'a lui.

Unu cugetatoru alu secolului ne spune, că sunt treize feluri de istorii: cea d'ântaia istoria țipărită, pe care o învetiamu totu, este scrisă, dice elu, pentru cei simpli; nu sēmăna nici cu lucrurile petrecute, nici cu omienii care au traitu; cea de a două este o istoria înedită, scrisă cum s'aru dice *ad usum delphini*, adică pentru acei care au se fia chemati se jōce unu rol în viaț'a multimei; și cea de a treia, o istoria plină de cugetari triste pentu moralistu, o istoria care nu este

nici scrisă, nici țipărită, dar care singura este adeverată, și pe care fōrte puțin la numeru sunt acei care o cunosc.

După decapitarea lui Mavrogeny la Sistovu, nevast'a și copiii lui s'au refugiatu în România cu puțină avere sustrasă dela confiscarea turcēscă, și nu sunt multi ani de cându, pe strădele Iasiului se arată regulatu în tōte dilele la or'a Copoului, unu betranu sbarlitu, cu barba canită, giubea de pambriu portocalia imblănită cu risu, ciacișii roșii, mēsi și papuci galbeni, legatu cu sialu albu la capu, trantitu picioru peste picioru într'o calēscă deschisă în midilocu a trei patru fete recrutate de prin Tatarasi și din Tae-baba pentru întretinerea haremului seu. Acestu specimenu de selbătecu eră Petrache Mavrogeny, demnulu fiu alu decapitatulu Domnu.

Din zidurile acestui smeu se audiă nōptea țîpete și vaiete; trecătorii care se apropiu de zaplășurile curtei, erau batuti și jafuiti de țigani Bezdadelii, trasurile de pe străde erau oprite și vizitate că la vamileregie, nu cumva se fi contienutu în contrabanda vre una din frumōsele sale pensionare.

În dilele lui Mavrogeny, Bucurescii avea o întindere destulă de mare. Într'unu ocolu care începea din capulu suburbiei Oborulu vechiu, unde s'a serbatu odinioară biruintia lui Matei Voda asupra lui Radu, venitu cu ostiri din Moldov'a ca se'i ia tronulu, trecundu pe din dosulu sfintei Vineri răspundea la Beilicu, pe la spatele jicnitiei; d'acolo pe lānga altarulu sfantulu Spiridionu, ocolindu dealulu Mitropoliei și de dinaintea Bisericii Albe, unde Mihai banulu Craiovei trimisu la mōrte de Alesandru Voevodu pentru că se dicea fiu alu lui Petruscu, a datu în genuchi fagaduindu lui Dumnedieu o biserică, dacă ilu va scapă de osānda. Monastirea Michaiu Voda de sub dealulu Spirei este îndeplinirea acelu votu sacru. Dela Biserica-Albă marginea orasiului trecea podulu Caliciloru, d'a curmedisiu, apucă pe dinaintea Anthimului, se îndreptă spre Sfintii Apostoli, răspundea în Gorganu la Sfantulu Ilie de unde apoi se încovoiă spre strēj'a Brasiovului care se împinsese până

la Podu-cu-zale, cam pe unde este astăzi gradin'a Episcopiei; de acolo totu înainte pe la Icoana și pe la Păpa Rusu se încheia lānga biseric'a cu sfintii de unde amu pornitu cu ocolulu; o întindere de șapte sêu optu kilometri, diece sêu douăspre-diece kilometri patrati (2,000 până la 2,500 de pogōne) care nu continea de câtu o poporatiune de două-dieci până la două-dieci și cinci de mii de suflete.

Odinioară monastirile Plumbuita, Marcuția, Radu-Voda, Vacarescii și Cătoșeni, formau o semilună de puncturi întarite despre resaritu și mēdiă-di legandu-se tōte cu cetatea Curtea Vechiă.

Spre patru parti ale lumii se întindeau, că labele unui polipu, patru străde lungi și întortocheate: Podul Brasiovului care dela Constantinu Brancovēnu începuse a se numi Podu Mogosiōi după mosi'a Domnēscă, Podulu Targului d'afara care mergea la oboru, Podulu Beilicului și Podulu Caliciloru, astăzi Calea Sierbanu-Voda și Calea Craiovei, patru linii care se tăiau în cruce la Curtea-Vechie, unde atunci că și acum eră centrulu capitalei. Aceste patru străde mari cu Uliti'a Targovisicei, cu Uliti'a Ferestraului, cu Podu de pamentu și cu Drumulu Vitanului, lasau între dinsele goluri ocupate de grădini, de livedi, de vii și de maidanuri presarate pe ici pe colea cu câte-va colibi, bordeie și casute despartite de gropi de nisipu și de baltace printre care se radicau mormanele de gunoiu scōse de prin grajdurile boeresci.

Priviti din dēlulu Mitropoliei, Bucurescii semănă mai multu o dūbravă decâtu unu orasiu: copaci înalți și pletosi, printre care straluceau crucile poleite a o sută de biserici mari și mici. Privindu pe d'asupra gramad'a verde, se ghiceau pe alocurea câte-va ochiuri; acele spațuri desemnau în proiectiune locurile ocupate de hanurile cele mari și de curțile boeresci. Catandu din dealu spre Crucea Slobodia din calea Sierbanu-Voda, monumentu radicațu în memori'a bataliei dintre Leonu-Voda și boerii pribegi care hotarisera se nu mai suferă pe greci, și uitāndu-se la stang'a, radiandu cu ochiulu clopotniti'a dela Radu-Voda, se diarea, ascunsa

unu incidentu, denumindu pre unu generalu c. reg. cu numele Scudier ce erá comandantu militarú in Timisiór'a, de comissariu c. reg. in caus'a desfiintierei granitiei militare apartinende de regatulu Ungariei.

Acestu barbatu de altmentrelea prea laudatu in armat'a c. reg. nu s'au interessatu prea multu de bun'a predare a fostului regimentu Nr. 13 in man-le gubernului rogatului Ungari'a, cari precum documéntedie starea poporului din fostulu regimentu nu s'au ingrijitu nici cá regaliele, nici muntii, nici padurile de care e incongiuratu acestu ténutu, nici edificiele pretiósse, se tréca in proprietatea locuitorilor fostului regimentu, precum acestea si alte d. e. edificiele au trecutu in proprietate locuitorilor fostului regimentu cu centrulu in Nasaudu din Transilvani'a.

Nu s'au ingrijitu inse nici gubernulu care au primitu acei locuitori ai regimentului sub gubernare civila a regatului Ungari'a, cá-ci au adusu in anulu 1873 legi si ordinatiuni fara cá locuitorii fostului regimentu cam la 105,000 suflete se aiba celu putinu unu ablegatu in camer'a tieiei, care mai bine sciá informá gubernulu, camer'a etc. despre starea fostiloru militari, de cátu au informatu comissariulu si generalulu c. reg. Scudier, sau referentii sei anume colonelulu c. r. Sabilic si altii. Spre documentarea acestei asertiuni voiu descrie unu casu.

In tinutulu regimentului sunt famili care posedu si au possediutu avere nemiscátóre preste 6 jugere austriace si famili care au possediutu proprietate, avere nemiscátóre sub 6 jugere austr. Sub sistemulu militarú au solvitu dare pre pamentu fiacare familia dupa cátu pamentu au avutu, si au formatu fiacare casa cu Nr. inpreuna cu tóta averea si persónele unu comunionu, éra persónele câte erá in cas'a de sub cutare Nr. formau una familia administrata sub raspunderea celui mai in etate, ori dela regimentu denumitu barbatu.

Cu desfiintierea regimentului s'au concesu inpartierea comunionulu in mai multe comunione daca fiacare comunionu avea minimum 6 jugere de pamentu si comunionulu nou nu avea a solvi alta dare, decâtu a pamentului care deveni in posesiunea si proprietatea sa pre lángra Nr. seu nou.

Pána aicea nici cá e ceva asupritoriu s'au ne inpacabilu cu mintea sanetósá, e de miratu inse acelu casu, daca inpartienduse unu comunionu in mai multe, la unulu din ele nu i au ajunsu 6 jugere, fara d. e. 4 jugere; cá-ci atunci avea parte care capata numai 4 jugere, totu de acea calitate trebue se solvésca dare cu multu mai mare de cátu acelu comunionu care avea de 6 ori mai multe jugere, pentrucá familiei mai serace cu 4 jugere i se mai puse 4 fl. 20 cr. la anu sub nume de „Schutzsteuer“. Acésta abnormitate sau practisatu pána

printre copaci, biseric'a Sfântulu Athanasie, disa Bucuru nemurire si bucurie, doua nume bine alese pentru a caracterisá unu orasiu renascendu de o suta de ori din focu, din apa si din sange, si pe nepasatorii sei locuitori, totudeauna veseli si voiosi, parc'aru inótá totu in fericiri; acea bisericutia cu turl'a ei rotunda cá o ciupercá, cu strasin'a esita, afundata intre arbori seculari, semaná cá unu copilu sub o umbrela rediamatu la tulpin'a unui stejaru stufosu; mai la drépt'a printre crangile copaciloru, in virfulu unei turle de sindrila négra cu muschiu pe dinsa, se aratá crucea bisericeii Olteniloru, templu fórte modestu, daru care ne aduce aminte lupt'a eroica a celoru doue-dieci si patru de tovarasi ai lui Himariotu cadiendu unulu dupa altulu, pána la cei doi din urma, care facendu'si drumu cu iataganulu printre doue mii de turci, Tataři si Zaporojani ai lui Tahiru Aga, s'au dusu se móra pentru liberarea patriiei lorú la Mesolonghi lángra Byron.

Urmandu cu ochiulu totu la stángra peste jicnitia, trecéndu de Sfánt'a Vineri spre Scaune se vedea foisiorulu de focu, unu capu d'opera de dulgherie, unu felu de scar'a pisiceii, formata de o multime de barne radiamete unele pe alte, printre care se vedea cá printr'unu grataru biseric'a cu Sfintii, asia numita pentru cá pe din afara de juru imprejuru suntú zugraviti invetiati antichitati si sibilele; si asta-di totu se mai citește numele unor'a dintr'insii. *Philosophul Thales, Hermes Trismegistulu, Aristot, Platon, Stoicul, Zenon, Sybila Persica, Sybila Cumea si Sybila Delphea*; celelalte inscriptiuni nu se mai descifrédia, nici chipurile nu se mai cunoscú; dara suntú fara indoiala ale lui Socratu, Anassagora, Ampedoclu si Heraclitu.

Poiché innalzai un più le ciglia
Vedi 'l maestro di color che sanno
Seder fra filosofica famiglia
Tutti l'ammiran tutti onor li fanno. *)

*) Cându radicaia ochii in susu
Vediui pe invetiatorulu invetiatiiloru
Standu in midilocolu filosofiloru.
Toti ilu admirau, toti ilu onorau.

(Dante, Cantulu IV).

(Va urmá.)

la venirea inspectorului de dare in Caransebesiu cu numele Podraczky.

Acestu barbatu convingénduse cumcá chiar poporulu mai saracu e mai ingreunatu cu darea „Schutzsteuer“ in tempu de mai multi ani, au facutu gubernulu una reprezentatiune si in urma aceste'a sau stersu pentru totudeauna „Schutzsteuer“ de pe poporulu saracu.

Poporulu ce e dreptu dedatu a implini ori ce obligamentu, chiaru de si e asupritoriu au solvitu acea dare mai multi ani, si barbatiloru care formédia inteligentia in fostulu regimentu, nu le a datu prin minte a informá gubernulu despre acésta ori alta abnormitate introdusa pe informatiune straine si mance.

Cu desfiintierea regimentului Nr. 13 s'au desfiintiatu si scólele si anume scól'a matematica din Caransebesiu care erá renumita prin professorii sei escelenti in sciintia, prin disciplin'a militara ce se sustinea in ea, si prin elevii ce esira din ea, devenindu ei la rangurile militare mai escelente si din care si astadi mai esista unica inteligentia in acestu ténutu.

Nu s'au desfiintiatu inse numai acea eminenta scóla, dara s'au desfiintiatu si scólele triviale germane precum aceea dela Orsiöv'a, Bozovicu, Mehadi'a, Slatin'a, Cornea si Caransebiu, caroru scoli si astadi mai multi oficeri in activitate si pensionati, potu multiami esistentia, scientia lorú. In loculu acestora nu s'au facutu alte.

Comissariulu c. reg. Scudier au sciutu mijloci desfiintierea lorú, dara gubernulu regatului nu au sciutu a infintia alte de si poporulu cautá dupa scoli cu caracteru confessionalu, comunalu sau sub ori ce nume.

Dupa mai multi ani s'au infintiatu scól'a civila in Orsiöv'a si in Caransebesiu precum inse se spune cu putinu resultatu, mai virtosu din lipsa de invetiatori cualificati si pentru cá putini parinti sunt in stare a'si trimite asia de parte copii la scóla.

Pre bas'a unei indelungate pertractari a unei comissiuni formata din unii oficeri ai fostului regimentu de o parte, éra de alta parte formata din reprezentantii erariului, jertfinduse multu tempu si prea multe spese din cas'a erariului s'au inpartitu padurile ce se afla in si jurulu comitatului intre eraru si poporu sub nume cá se rescumpera dreptulu de servitute ce l'au avutu poporulu la acelea paduri.

Padurile le administrédia statulu in cátu i au remasu in proprietate prin organele sale, éra poporulu sustienendu comunitatea paduriloru administrédia padurile sale prin unu comitetu alesu din sínulu locuitoriloru, pe bas'a unui statutu sanctionatu.

In cátu au castigatu ori in cátu au pagubitu fostii granitieri prin acésta inpartire resp. rescumperare a deosebitelorú drepturi de servitute, la paduri, va aretá viitoriulu.

In totu casulu ar fi interessantu se scie armatorii, cá din ce cauza s'au consideratu fostii granitieri in reg. Nr. 13 numai cu dreptu de servitute la paduri si dece nu cá proprietari cá in alte regimente de esemplu la Nasaudu?

Edificiele erariale care au fostu, mai mare parte s'au vendutu prin comissariulu c. r. chiaru si aceleacare au fostu a se lasá gratis comunelorú pentru case comunale, scoli etc. Si de si patent'a din 9 Juniu 1872 concede ba ordona acésta, totusi pána astadi nimeni nu s'au întrepusu pentru castigarea acelorú edificie, ba au fostu silite comunele a'si cumperá pre bani gata edificie pentru cas'a comunala, scóla.

E casu unde oficiulu comunaln se afla in unu magazinu de lemne, despre ce ori-cine se póte convinge in Prelipetiu cereulu Bozovicului.

Dreptulu regalu de crismaritu, macelaritu etc. s'au datu in parte comunelorú, parte au remasu erariului si se administrédia prin oficiulu fiacarei comune.

Deosebitele fonduri ce-le-au capatatu poporulu pe bas'a unui rescriptu alu Maiestatei Sale se administrédia in modu fórte absurdu, de si acelea fonduri se suia la sume mari de mai multe sute de mii florini.

Unde se afla banii? cum si prin cine se administrédia acele capitale? nu scie nici 1/2 % din poporu sau inteligentia sa.

Comitatulu au fostu dela inceputu pána in fine inpartitu in 4 preturi, cu centrulu in Caransebesiu, Teregov'a, Orsiöv'a si Bozovicu.

Reprezentantia comitatense in comitatulu Severinului nu a esistatu nici odata si infintierea unei reprezentantie pe basa constitutionalá nici nu s'au incercatu nimenea a compune, cá-ci cei 30—35 barbati care pána la desfiintierea comitatului se conchiemau si formau pe lángra functionari siedin-

tiele comitatense au fostu reprezentantii regimentului c. reg. Nr. 13 si care in timpulu candu au esistatu regimentulu aveau cu totulu alta chiamare, decâtu au in Ungari'a constitutionalá reprezentantii comitatensi.

(Va urmá.)

R o m a n i ' a .

Proclamarea Regatului.

(Urmare si fine.)

Marti 24 Martiu, la orele 11 1/2 a. m., s'a infatisiatu inaintea Maiestatiloru Loru institutulu suroriloru de caritate, fondatu de Maiestatea Sa Regin'a. Dómn'a superióra a acestui institutu a adresatu Reginei urmatórele cuvinte:

Maiestate!

Institutulu fondatu de Maiestatea Ta are fericirea de a areta Maiestatiei Vóstre, prin organulu superióri sale, mandra de acestu faptu, veseli'a ce a simtitu la anuciulu actului dela 14 Martiu, actu care consolidédia natiunea romana. Surorile de caritate suntú cu atátu mai mandre de acestu faptu, cu cátu nimeni nu póte mai bine cunósce virtutile de patriotismu si de umanitate ce anima pe Regin'a care a merítatu numele de mama a poporului Seu.

Traiasca bravulu Capitanu Regele Carolu I!

Traiasca M. S. Regin'a Romaniei!

Maiestatea Sa a multiumitu pentru aceste felicitari, asigurandu continuarea inaltei Sale solitudini pentru acestu institutu atátu de tolositoru.

* * *

In acea di, la 1 1/2 óre, Maiestatile Loru au primitu felicitariile societatiei Jockey-Club, represintata de d. generalu Manu, vice-presedinte, de d-nii Alex. Catargiu, Leonu Paciurea, Leonu Halfonu, membrii ai comitetului clubului, de principele Alex. Stirbeiu, d-nii Dim. Barcanescu, Arthur Green, N. Fleva, Alex. Marghilomanu, membri ai comitetului curselorú, si de d. G. Balianu, membru alu comitetului de bine-facere.

D. generalu G. Manu, vice-presedintele societatiei, a rostitu urmatórele cuvinte:

Sire!

Dómn'a!

Comitetele unite ale clubului, curselorú si de bine-facere, represintandu pe membrii societatiei de incuragiare, Jokey-Club, a carei inflorire si prosperitate o datorescu inaltei protectiuni a Maiestatiei Tale, vinu se presinte Maiestatiloru Vóstre omagieile lorú de devotamentu, si se esprime adenc'a lorú fericire de a vedea incoronata oper'a de marire a Romaniei, pe care au urmarit'o stramosii si parintii nostri, si la seversirea careia au potutu contribui generatiunile actuale.

Se traiti Maiestatile Vóstre!

Se traiasca Romania!

Regele a multiumitn, pentru sentimentele esprimare in numele societatiei, de d. generalu Manu, si a uratu prosperitate acestei institutiuni de o utilitate atátu de reala.

* * *

Mercuri, 25 Martiu la óra 1 dupa amiadi s'a oficiatu unu serviciu divinú in Templulu Choralu israelitu, pentru proclamarea Regatului Romaniei, la care au asistatu, din partea Maiestatiloru Loru, d. maresialu alu Curtii si unu adjutantu Domnescu, precum si din partea guvernului, d. Mitilineu, ministru residentu, indeplinindu functiunile de secretaru generalu alu ministerului afaceriloru straine. Unu numerosu publicu erá fatia la acésta ceremonie.

* * *

Maiestatea Sa Regele a primitu, din partea coloniei franceze din Bucuresci, urmatóreá adresa de felicitare:

Sire!

Francesii residandu in Bucuresci, róga pe Maiestatea Vóstra se primésca omagiulu adencului lorú respectu.

Putini la numeru, dar sinceri legati de libera Romania, ei suntú fericiti de a saluta in Maiestatea Vóstra pe primulú seu Rege.

Suveranu intieleptu si liberalu, generalu abilu, ati cuceritu acestu titlu gloriosu, care consacra independintia nobilei tieri, cariea datorimu atátea probe de simpatie.

Cerulu se conserve multi ani poporului romanu,

pe Monarchulu care 'l-a condusu la asia maretie destine.

Traiasca M. S. Regele Carolu I!
Traiasca M. S. Regin'a Elisabeta!
Traiasca Romania!

A. Menu, Rupra, Paul Martin, C. Jobin, Le Monnier, L. Lévêque, Briol, G. Becke, G. Etienne, P. Gottereau, L. Etienne, L. Grünbaum, Philipponet, L. Michel, Buisson, P. Goyer, G. Müller, Clavel, P. Christine, I. B. Mars, B. Secret, F. Roch, H. Cazes, E. Cazes, P. Colle, L. Candy, Héveaux, A. Andrieux, I. Delacroix, Cazenave, E. Guérin, G. Tissé, G. Rigat, M. Weigel, M. Chirot, I. Mayrel, Gillet si 15 alte nume nelegibile.

* * *

Marti 24 Martiu, surorile de caritate luthereane, avendu in capulu loru pe dóm'n'a superióra, au fostu primite in audientia de Maiestatile Loru, carora au esprimat felicitari, pentru proclamarea Regatului Romaniei.

* * *

Maiestatile Loru au primitu asemenea pe dóm'nele englese catolice ale institutului S-ta Maria, avendu in capulu loru pe dóm'n'a superióra, care au esprimat Regelui si Reginei felicitari loru.

* * *

Mercuri 25 Martiu, la óra 1 jum., s'a infatisiatu inaintea Maiestatiei Sale Regelui, deputatiunea orasiului Tergovisce, compusa de d-nii I. Vasilescu, A. Bratescu, dr. Bestelei, dr. Iovitiu, Voinescu, Sc. Mihaescu, I. B. Joanu, G. Constantinu, I. Stematiu, C. Petrescu, A. Penescu si Nae Rucareanu.

D. I. Vasilescu, presedintele consiliului permanentu alu districtului Dambovitia, a datu citire urmatórei adrese:

Maiestate!

De cându ati pusu piciorulu pe pamentulu Romaniei, orasiulu Tergovisce a tresaritu de veselie, si ruinele vechi capitale au simtitu si prevestitu că noulu lucéferu va face se reinvidie virtutile strabune ale Domniloru, cari, sutimi de ani, au tronatu in acelu orasiu.

A fostu datu Maiestatiei Tale, cá, prin intiepleciune, patriotismu si curagiu, se infrangi greutatile de totu felulu, prin cari a trecutú tiér'a nóstra in decursu de 15 ani, si se faci, cá, prin minune, prognosticulu se devie o credintia si visulu o realitate.

Rescolitu in simtimentele sale, de multu timpu adormite si 'nabusite, vechiulu si betranulu nostru orasiu, itinieritu prin faptele mari ce-ai indeplinitu suptu scutulu si padia libertatiloru publice, vine astadi, prin organulu nostru, se depuna la piclórele Tronului Maiestatiei Tale securantia si incredintiarea cá, alaturi si supt auspiciile nobilului si maretului seu Suveranu va face cá din cenusi'a stramosiésca se resara virtutea si barbatia cerut'a pentru a consolida in intru junele nostru Regatu.

Se traiasca Maiestatea Sa Regele Romaniei!
Se traiasca graciós'a nóstra Regina!
Se traiasca Regatulu Romaniei!

Regele a respunsu d-loru delegati cá se bucura de partea ce vechiulu orasiu Tergovisce, care pastrédia suvenirea trecutului, a luatú la maretulu actu seversitu la 14 Martiu, si 'i-a insarcinatu a fi pe lángea concetatenii d-loru interpretii multamiriloru Sale.

* * *

In sér'a acelei dile, la órele 8, o entusiasta si numerosa manifestatiune s'a facutu pe piati'a Palatului, de comerciantii romani de beuturi spiritúose veniti spre a aclama pe Regele si Regin'a. Delegatiunea acestei societati, compusa de mai multi d-ni comercianti, fiindu admisa inaintea Regelui, d. Joanu Marinescu, presedintele ei, a prezentatu unu buchetu, destinatu Reginei, care, fiindu indispusa, n'a potutu asista la acesta primire; éra d. Constantinu Radulescu a cititu urmatórele cuvinte:

Maiestate!

Nu sunt inca 15 ani deplinu, de cându natiunea romana, inspirata de Provedintia V'a alesu de Domnu, incredintiandu-Ve conducerea destineloru ei; primindu acésta grea sarcina, V'ati pusu in capulu Natiunei si, in cele mai grele evenimente, a'ti sciutu a Ve alege cá consiliari ai guvernamentului, persónele cele mai incercate, si cu durere de tiéra.

Cându inse, ór'a resbelului a sunatu, ati desfasuratu marele Vóstre virtuti militare; puindu-Ve in capulu bravei armate Romane, ati trecutú cu densa pe campile actualei Bulgarii, unde vítézulu Vostru bratiu si capacitate militara a condus'o din glorie in glorie, si ati facut'o a fi admirata de intrég'a lume.

Déca Romania, asta-di se gasesce intrata in marea familie a Statelor Europe si cu titlu de Regatu, acésta, in mare parte se datoresce virtutiloru Vóstre politice si militare.

Maiestatea Sa, Gratiós'a Nostra Regina, pe cându Voi bravati ori-ce pericole in campulu de resbelu, pentru a cuceri Independintia Romaniei, au sacrificatu totu repaosulu Seu, numai pentru a ingriji singura de fiii patriei, raniti in acelu gloriosu resbelu, cá cea mai buna a loru Mama dandu astu-felu damelor romane exemple de stralucitele Sale virtuti.

Maiestate!

Romania recunoscetóre, prin mandatarii sei legali, in diu'a de 14 Martiu 1881, savarsiesce marele faptu patrioticu, care va fi scrisu cu litere de auru, in cartea cea mare a vietiei popóreloru.

Societatea comerciantiloru romani de beuturi spiritúose, se simte fericita a veni cu celu mai profundu respectu, pentru a depune la treptele Tronului Regalu alu Maiestatiloru Vóstre, sincerele sale felicitari, rugandu pe A-Totu Puterniculu, se Ve daruiasca dile lungi si fericite pentru a purta Coróna ce Romani'a a pusu pe August'a Vóstra frunte, si a Ve intari poterile, pentru a conduce natiunea romana, sub blandulu si intiepleptulu Sceptu Regalu alu Maiestatii Vóstre, care Sunteti totu-deodata zelosulu protectoru alu Romanismului, sciintieloru, artelor, industriei si alu comerciului.

Se traiasca M. S. Carolu I, primulu Rege alu Romaniei!

Se traiasca M. S. Elisabet'a, prima Regin'a a Romaniei!

Se traiasca Regatulu Romanu!

Maiestatea Sa Regele a adressatu, apoi, câte-va cuvinte afabile d-loru delegati, multumindu-le pentru frumós'a ovatiune facuta de societatea comerciantiloru de beuturi spirituose. (Romanulu.)

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Brasiovu, 13/25 Aprile. Timpulu ploiosu a tinutu mai tóta septeman'a patimiloru, éra asta-nópte a si ninsu, încátu in diori tóte délurile de prin pregiuru si gradinele invecinate erau albe. Semenaturele de tótna au ernatu bine; cele de primavéra se facu acuma.

Din Romani'a avemu sciri, cá au domnitu si acolo pana in 4/16 venturi tari si fórté reci, a si plouatu de câteva-ori in cele mai multe parti a le tierei; gránele de tótna sunt prea frumóse, din care cauza pretiurile cerealielor au datu ceva indaraptu, esportulu inse este destulu de bunu. Araturi pentru primaveri se facu barbatesce si cu atátu mai multe, cu cátu cá de ani 20 incóce se supune la cultura prin aratru si grapa teritorie immense, care mai inainte erau numai de pasiune mai virtosu pentru oi. Dara numerulu vitelor cornute scade pe anu ce merge spre cea mai mare dauna a tierei, éra si câte mai sunt, au degeneratu fórté tare. Ar fi o adevératu raticire, daca caus'a acestui reu mare si ruinatoriu s'ar cauta numai in epizootia (ból'a de vite), sau numai in urmarile resboiului, ci caus'a principala este cu totulu airea: in asia numitele invoalii agricole, contracte de arenda si subarenda sau chiria, ce se inchiaie intre tieranii cultivatori si intre proprietarii mari si mai desu intre arendatorii loru. Sunt multe legile acelea, prin care statulu si gubernulu s'au incercatu se reguledie acelea relatiuni si se apere pe poporulu tieranu de spoliatori si chiaru in dilele trecute se mai vediu unu cerculariu ministeriale datu cátra prefecti totu in sensulu acesta; va folosi insa si acesta cátu au folositu cele multe, adeca nimicu. Unii tinu tare la clasea arendasiloru. Dacu tinu la ea, se o si moralisedie si se o faca a picepe, cá este o nebulia de legatu a ucide gain'a care le da oua de auru.

Despre alegerea celor 6 delegati dela Brasiovu si comitatu ati aflatu de airea, cátu a esitu aceea de baltia, unde adeca unulu este alesu din clubulu lui Tisza, altulu care a declaratú cá nu este nici activistu nici passivistu, la care i se reflecta, cá asia dara elu este hermaphroditu (nici barbatu nici femeia in politica). Dintre passivistii de aici n'a voitu nici unulu se adópte program'a brasiovéna de „activitate parlaméntara nationala opositionala“ sau cumu i disera magiarii: fábol vas karika, adeca veriga de feru facuta de lemn, sau cum isi batu jocu sasii cu proverbulu din Germani'a: Wir wollen eine Republik mit unserm Grossherzog an der Spitze, adeca opositione nationala romanésca cu Coloman Tisza in frunte.

Decisiunea ministeriala esita in caus'a bisericeii grecesci au amaritu páwa la sufletu pe romani si cu atátu mai virtosu dupace s'a latitu faim'a care se si sustine, cá unu plenipotentu alu romaniloru ar fi subscrisu unu reversu infamú, prin care romanii s'aru obliga, cá daca voru castiga processulu, din sum'a castigata dela greco-bulgari voru infintia in Brasiovu pentru romani o scóla comerciale magiara. Repetu cá

acésta faima se sustine, eu inse totu nu o pociu crede, din cauza cá nu'mi pociu face idea despre o infamia, prostitutiune si sacrilegiu atátu de spurcatu, de a nimici nationalitatea romanésca cu banii unei biserice orthodoxe, capitalu castigatu din si dupa mosiile Sambat'a si Poian'a-Marului donate si testate bisericeii de cátra ultimulu principe Brancovanu, avere in tóte sensurile romanésca si bisericeasca.

— Cohalmu, in 26 Aprile 1881. In urm'a convocariloru premerse, adi in 26 l. c. s'au adunatu in opidulu nostru alegatorii romani din acestu colegiu intru unu numeru destulu de satisfactoriu pentru acésta prima ocaziune. Aci si-au alesu prin aclamatiune clubu nationale, precum si pretinsii doi delegati in persónele Dloru Nicolau D. Mircea adm. ppscú. si Teofilu Ghiaja adm. ppscú. cari la 12 Maiu a. c. au se se presentadie in Sibiu.

De si acesti st. Domni s'au silitu a decliná dela sine aceste mandate, totusi adunarea nu s'a aflatu indemnata a repasi dela acésta alegere, in firm'a sperantia cá alesii nu voru intardiá a se presentá la tempulu si loculu seu.

Nu s'a abatutu adunarea dela acésta alegere nice din motivulu, cá acesti delegati revenindu cu conclusulu adunarei generale nu voru intreласá a nu luminá pe cei raticiti si respective pe alegatorii romani din Valendorf cá pe venitoriu se nu i mai folosésca contrarii nostrii dupa placu si asia se'si desconsidera interesele loru romanesci.

Unu alegatoriu.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Ludovicu Romanu, capitanu c. reg. in pensiune, impreuna cu fii sei Maria, Cornelia, Leonu, Ludovicu si Adrianu, cu socrulu resp. tatalu Joanu G. Onitiu, cu cumnatii resp. frate si sorori, Joanu Onitiu, Aneta Uivegesiu si Caliope Siandru, cu ánim'a plina de intristare aducu la cunoscintia, cá prea iubita consórtá resp. mama, fiica si sora

Agapia L. Romanu nasc. Onitiu

dupa o suferintia mai indelungata si in urm'a unei nasceri grele 'si-a datu Luni in 13/25 Aprile nobilulu seu sufletu in manile Creatorului, in flórea vietiei, in alu 33-lea anu alu etatii si alu 12-lea alu fericitei sale casatorii.

Remasitiile pamentesci s'au condusu din parclisulu bisericeii Sf. Nicolae in cimiteriulu de acolo Miercuri in 15/27 Aprile a. c. la 3 óre d. a.

Brasiovu, 13/25 Aprile 1881.

Fia-i tierin'a usióra!

— (Spargere a ladiiei bisericeii.) In nópteá din 28 crt. hotii au spartu lad'a bisericeii gr. or. din invecinata comuna Turnisioru, furandu potirulu, unu clopetielu de argintu, mai multe lumanari de céra si alte efecte.

— (Érasi o mare defraudare in B.-Pesta.) Administratorulu marelui spitalu Rochus din B.-Pest'a unu anume Stefan Ormay dupa ce a defraudatu o suma de 20,000 fl. éra precum sustinu altii de 80,000 fl. au fugitu fára cá pana acuma se i se fi aflatu urm'a.

— (Delegati din Oravitia) pentru conferintia din Sibiu s'au alesu Alexandru Mocionyi si Baltasaru Munteanu. — In Lugosiu s'au alesu DD. C. Radulescu si Titu Hatiegu.

(Luminatorulu.)

— (Noulu ministeriu alu Romaniei.) In urm'a demissionarei d-lui Joanu Brateanu si a intregului seu cabinetu, noulu cabinetu s'a compusu in modulu urmatoru:

D. Dumitru Brateanu, fostu ambasadoru la Constantinople, presedinte alu consiliului si ministru afaceriloru straine.

D. Eugeniu Statescu, ministru la interne.

D. Dimitrie Sturdza, ministru de finantie.

D. colonelu Dabija, ministru alu lucratoru publice.

D. M. Ferichidi, ministru alu justitiei.

D. generalu Slaniceanu, ministru de resbelu.

D. V. Urechia, ministru alu instructiunei publice.

— (Corón'a lui Stefanu celu Mare.) Diariulu „W. A. Ztg.“ scrie urmatórele: O faima voieste a sci, cá in museulu din Krakovi'a s'ar fi descoperitu corón'a lui Stefanu celu Mare principele Moldovei. Regele Carolu I alu Romaniei

ar fi decisu a solicita cedarea ei, pentru că se se folosésca de densa că coróna regala a României.

— (O scrisóre a dómnei Elen'a Cusa.)

Cu ocasiunea proclamarii regatului romanu, s'a tinutu si la capel'a romana din Paris unu „Te-Deum“, la care a asistatu si I. Sa dómn'a Elen'a Cusa, impreuna cu copii I. Sale. In urma, I. Sa Dómn'a Elen'a a adressatu M. Sale Regelui urmatórea frumósá si patriotica scrisóre, alu carei textu ilu aflamu in „l'Indépendance Roumaine“:

Sire!

Intorcându-me dela capela romana, unde am asistatu la „Te-Deumulu“ celebratu cu ocasiunea ridicari României la Regatu, voi se repetu Maies-tatii Vóstre cuvintele pe cari le am adressatu reprezentantului seu. Cá romanca, si mai presusu de tóte cá veduva alui Alexandru Joanu I, am tinutu la onórea de a asista, cu copii mei la acésta serbatóre nationala si de a repeta cu toti Romanii: „Traiasca Regele si Regin'a! Traiasca Romani'a!“ In Voi, Sire, s'a incarnatu dorinti'a suprema a marelui patriotu, alu carui nume ilu portu, si credu a implini o datorie fatia cu memori'a lui aducându M. Vóstre si Augustei M. Vóstre soție felicitările mele leale.

Se dea Dumnedieu cá Romani'a se continue cu fericire si glorie, sub auspiciile Vóstre, mersulu ei cátra viitoru! Nimeni nu se va bucurá mai multu de cátu aceea care trimite MM. Vóstre es-pressiunea urariloru celoru mai calduróse si celoru mai sincere pentru fericirea si prosperitatea scumpei nóstre patrii.

Paris, 22 Martiu (13 Aprile) 1881.

Elen'a Cusa.

— (Din St. Petersburg se scrie) cá se astépta mari schimbări in diplomatia russa. Saburow va fi permutatu la Londr'a, Giers va fi trimisu la Berlin. Retragerea lui Loris-Melikoff e sigura.

Tiarulu pare mai hotaritu cu ori candu alta data se'si sustina (?) autoritatea sa.

— (Bóla Raciloru.) Toti sciu cá de câteva ani o adeverata epidemia domnește in mai multe cursuri de apa ale Europei asupra raciloru, acesti gustosi crustacei de cari se face o atátu de mare consumatiune. Dunarea nóstra n'a scapatu de o asemenea epidemia; de aceea nu mai vedemu racii figurandu de multu pe platiele nóstre.

Unu medicu savantu din München a avutu ideea de-a cercetá care potea fi caus'a acestui nou flagelu, si dupa ce a studiat'o mai multe luni, a comunicatu rezultatulu cercetariloru sale. Raculu are viatia fórté tare; dar putine specii apatice sunt mai delicate asupra naturei apei in care stau; o apa stagnanta, unde se gramadescu materii in de-compositiune, le este mortala.

Epidemia actuala nu e datorita, dupa cum s'a presupusu mai ántaiu, unui felu de burete ce s'ar forma in crustaceu, ci unui parasitu, numitu „Distoma cirrigerum“, ale carei oue sunt respandite in fundulu apelor de pesti, séu provinu din rema-sitiile ce tiermurenii arunca.

Acésta ciurma a raciloru se pare a avea óre-care asemenea cu trichinosa; dar experientiele facute au demonstratu cá racii de riuri, atinsi de contagiune, potu fi mancati fara pericolu, numai se fia bine ferti. Gustulu lor e totu atátu de placutu cá si alu raciloru sanetosi.

(Revista científica.)

— (Cernautii este una din acele ce-tati) acaroru poporatiune cresce in proportiuni considerabile. Conformu ultimului recensementu numerulu poporatiunei din capital'a Bucovinei este de 45.600 notanduse o crescere cu 11.716 locui-tori dela anulu 1870 încóce.

— (O scire trista.) Precum ne insciin-tiédia unu anuntiu alu redactiunei diariului „De-steptarea“ din Lugosiu, acesta cu Nr. 15 a ince-tatu de a mai apare, din caus'a multelor restantie de abonamentu.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

26 Aprile st. n. in Sibiu:

Grân, dupa cualitati	1 hectolitr	fl. 7.20—8.20
Grân, amestecat	1 „	5.70—6.70
Secara	1 „	5.60—5.—
Papusiou	1 „	3.20—3.40
Ordiu	1 „	4.60—5.—
Ovesu	1 „	2.40—2.60
Cartofi	1 „	1.80—2.—

Mazare	1 hectolitr	fl. 9.—10.—
Linte	1 „	11.—12.—
Fasole	1 „	5.—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram	31.—36.—
Untura (unsóre topita)	50 „	32½—34
Carne de vita	1 „	44—46
Oua 10 de	1 „	—20

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 28 Aprile st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	116.65	116.60
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	89.80	91.70
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	116.50	99.—
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94.—	97.—
Inprumutulu dramuriloru de feru ung.	132.—	132.50
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamen-tului	99.—	97.25
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.—	97.75
Obligatiuni urbariale temesiane	96.50	97.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	95.50	96.25
Obligatiuni urbariale transilvane	97.—	97.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98.—	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de vinu	96.25	96.25
Datorie de statu austriaca in chartie	77.95	77.50
Datoria de statu in argintu	78.85	78.50
Rent'a de auru austriaca	94.65	94.—
Sorti de statu dela 1860	132.—	131.—
Actiuni de banca austro-ung.	836.—	826.—
Actiuni de banca de creditu ung.	332.20	339.—
Actiuni de creditu aust.	334.—	335.—
Sorti unguresci cu premii	117.—	117.75
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.55	5.56
Napoleonodorulu	9.32	9.31
100 marce nemtiesci	57.55	57.50

Cursuri de Bucuresei in Lei noi (franci).

23 Aprile. st n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1864 convertite cu 6%	l. 93.5 b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 107.1/2 „
Obligatiuni dominiali cu 8%	„ 106.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 101.7/8 „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ — „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ — „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ — „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ — „
Prioritati cu 8%	„ — „
Actiunile bancai Romani'a din 1869	„ 665.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„ — „
Romani'a, compania de ascur., din 1875 cu 8% act.	„ — „
(200 l.) platitu 100	„ 107.— „
Rent'a romana din 1875	„ 84.— „
Diverse:	
Argintu contra auru	„ — „
Bilete hipotecarie contra auru	„ — „
Florini val. austriaca	„ — „

Scrisori medicinale.

III. Hämorrhoides.

Hämorrhoides, séu precum se numescu ele in limb'a vulgará si tranzi, constituiescu o grupa fórté variata de aparitie, cu preferintia daca consideramu durerile asupra carora se plangu pacientii. Acele dureri si greutati sunt tóte cauate prin aglomerarea de sange in matulu celu grosu si in sediutu, unde se formédia noduri mai mari séu mai mici umplute cu sange. Prin acestea mai de aprópe sunt afectate partiile sediutului, fólele, burt'a si stomaculu. Cu preferintia suferu de acestu morbu acele persóne, care facu miscare putina, siedu multu séu cá prin alte ocupatiuni in-cordate contribue la o abundanta afliencia a sangelui in spre partea inferióra a corpului.

Patientulu se simte cuprinsu de o iritatiune nervósa, suferu de obstructiuni, incoardare a stomacului si a fólelui, lipsa de apeti-tu, umflaturi si greutate la capu etc. In acelasu timpu durerile ce se radiadia dela centrulu morbului, se transplantédia dealungulu crucei si a sirei spinarei si afectédia gútulu si partea de dinapoi a capului. Fórté multi ómeni suferu de hémorrhoides fara cá se o scie in cele mai multe casuri se intrebuintiédia in contra amintitoru aparintie morboase niste mijlóce, care nu sunt in stare se ajute nimica, de órece asupra morbului principalu nu eserectédia nici o influentia si nu potu aduce nici o vindecare; efectulu loru este mai de multe ori fórté purgativu, slabitóre si nimicítóre ale organeloru abdomenale. Esista inse cu tóte acestea medicamente care s'au aplicatu cu multu succesu la combaterea morbului din cestiune si care influentiédia in modu escitatoru asupra organeloru abdomenale si le face capabile de a desvoltá o activitate mai mare.

Cesaro-regescu unice privilegiatele

Scule (serviciu) de mészá patentate.

Aceste scule de mészá patentate sunt cele mai noue, mai elegante si mai bune pentru folosirea de tóte dilele. Ele sunt celu mai frumosu ornamentu pentru fiecare menagiu. In fiecare bucata notata mai la vale, precum cutitu, furcutia, lingura etc. se afla incinsa o **pétra scumpa esceléntu imitatu** precum **amethyst, opalu, saphiru, robinu, smaragdu** etc. Tóte obiectele notate mai josu sunt facute pe dintregulu dintr'unu metalu albu cá **argintulu**, care chiaru dupa o intrebuintiare de mai multi ani isi pastrédiá colórea sa veritabila de argintu. Pentru acésta se ofere o **garantia de 10 ani**. Urmatórele 24 bucati de **serviciu patentatu de mészá** costa la olaita numai fl. 3.75 si adaca:

- 6 bucati **cutite de mészá patentate,**
- 6 „ **furcutie de mészá patentate,**
- 6 „ **linguri de mészá patentate,**
- 6 „ **linguri de cafea patentate.**

Laolalta 24 bucati cu fabulosu de eftinulu pretiu de numai

fl. 3.75

pre langa **garantia** in scrisu pentru conservarea colórei loru de argintu si a bunei loru calitati. La o cum-parare dintr'odata a 48 bucati din aceste scule de mészá, le oferimu acestea in cartóne practice facute anume spre acestu scopu cu pretulu numai de fl. 7 tóte 48 de bucati. Pre langa acestea mai recomandamu: **Linguri mari patentate pentru scosu supu cu 50 cr., linguri patentate pentru scosu lapte cu 35 cr., linguri pentru legume, massive, patentate, 45 cr., o tassa mare de presentatu 90 cr., ulciuru pentru lapte de marime mijlocie fl. 2.50, unu ulciuru pentru thee, de marime mijlocie, fl. 3, o cuthia pentru zaharu, façonata, cu coperislu, fl. 1.50, cuthia pentru zaharu, cu gravuri fine, fl. 2.10, sfesnice pentru mészá, elegante, inalte, façon goticu, 1 parchie fl. 2.25, aceleasi cu gravuri fine fl. 3.25, salaritie si pipernitie 60 cr., purtátóre pentru uleu si otietu, in doue parti, cu sticle de cristalu fl. 3.50, in patru parti fl. 4.75, piramida pentru chibrituri (lemnusi) de mészá fl. 1.20, dose pentru tutunu, gravate, cu capacu saritoru 1.25, dopuri pentru sticle cu figuri comice, 3 bucati 60 cr., si inca o mie de alte obiecte. 10 ani **garantia** pentru conservarea colórei de argintu a toturoru obiectelor de mai susu si pentru cea mai buna calitate a loru.**

Comandele se efectuédia prompt si conscientiosu, pre langa rambursa (Postnachnahme) séu prealabila tramitere a pretiului. Scrisorile sunt a se adresa la

Blau & Kann, depositories generali,
Vien'a, I, **Heinrichshof.**

NB. Sute de scrisori de multiamita si recunoscintia stau in buroulu nostru spre informare publica. Imitarea si falsificarea se voru pedepsi pe calea legel.

(9) 37—10

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**

In modu fórté eminentu s'au distinsu si au fostu intrebuin-tiate cu celu mai mare succesu pilurile elvetiane ale farmacistului Rich. Brandt din Schaffhausen, care se afla déjà respandite in in-tréga Austri'a, pentru cá se se incetatiénésca si aicea cá si in alte locuri cá unu medicamentu de casa realu, nevatometoru si eftinu. D-lu August Teutsch in Sibiu si d-lu Daniel Bernardy in M.-Osiorheiu sunt insarcinati pentru Transilvani'a cu depositulu acestui medicamentu realu, siguru si fara dureri alu pilurilor elvetiane ale farmacistului Rich. Brandt, care se afla de vendiare in oricare farmacia mai buna a intregii monarchii au-striace, numai in dose de tinichea, cuprindiendu 50 piluri, cu 70 cr. si in mici cutióre de proba cuprindiendu 15 piluri cu 25 cr. Se se observe totudeauna cá cutiórele se fia provediute cu o eti-cheta rosie purtandu crucea, elvetiana si cifr'a farmacistului Brandt.

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argint,

Seghedinu.

1876.

Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sune-teloru loru.

Cu deosebire recomanda **clopotele gaurite**, in-ventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celoru de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celoru de 140 puncti de constructiunea vechie.

Se afla totudeauna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica pana la 50 chilogr., precum si de **proasce portative** si de **mana**.

Se recomanda pentru comande cátu de multe

Antonie Novotny
in Timisióra.

(7) 4—12

Avisu cátra damele romane.

Cunoscendu gustulu alesu alu dómnelor romane si aflandu cá in lun'a lui Augustu viitoru va fi in Sibiu o mare espositiune de lucru de mana femeescu am pre-gatitu unu mare assortimentu de cele mai noua si mai frumóse tapiserii incepute, assortate sau numai desemnate. Damele romane potu aflá in magazinulu meu lanuri, matasuri rasucite si plate, genilie, margele, flori taiete din postavu si barsionu, apoi bande de mobile, covóre de mese, canapele si paturi, tapiserii pentru scaune si perine de canapele de barson, postavu, casiemiru sau caneve, lambrequine pentru mese, ferestre si draperii de perdele si totu ce numai se face cu broderii. Ase-menea am unu mare assortimentu de stergare desem-nate pentru a se broda cu coloru sau cu albu si fetie de mese si servete de cafea, susturi de panza si alte stofe mari si mici de brodatu cu matasuri si cu firu.

Damele ce nu se afla in loco se poftésca numai a ne areta dorintia d-loru si a fixa pretiulu lucrului ce dorescu si ne vomu grabi a spediá totu dupa gustu, bine inpachetatu, per **Postnachnahme**.

Asemenea ne insarcinamu cu gatitulu sau mon-tatulu broderiiloru comandate fia perini si alte lucruri de tapitiatu, fia scaune, pupitre si ori ce obiecte de lemnu sculptatu.

Pretiurile cele mai moderate se garantédia.

Avendu déjà comande multe, ne rugamu se se grabésca dómnele cu ordinile dumnealoru cá se nu suferu intardiere din caus'a montatului si a gatatului de cátra tapitieri sau masari.

J. S. Winkler.

(16) 3—3

strad'a Cisnadiiei Nr. 12.